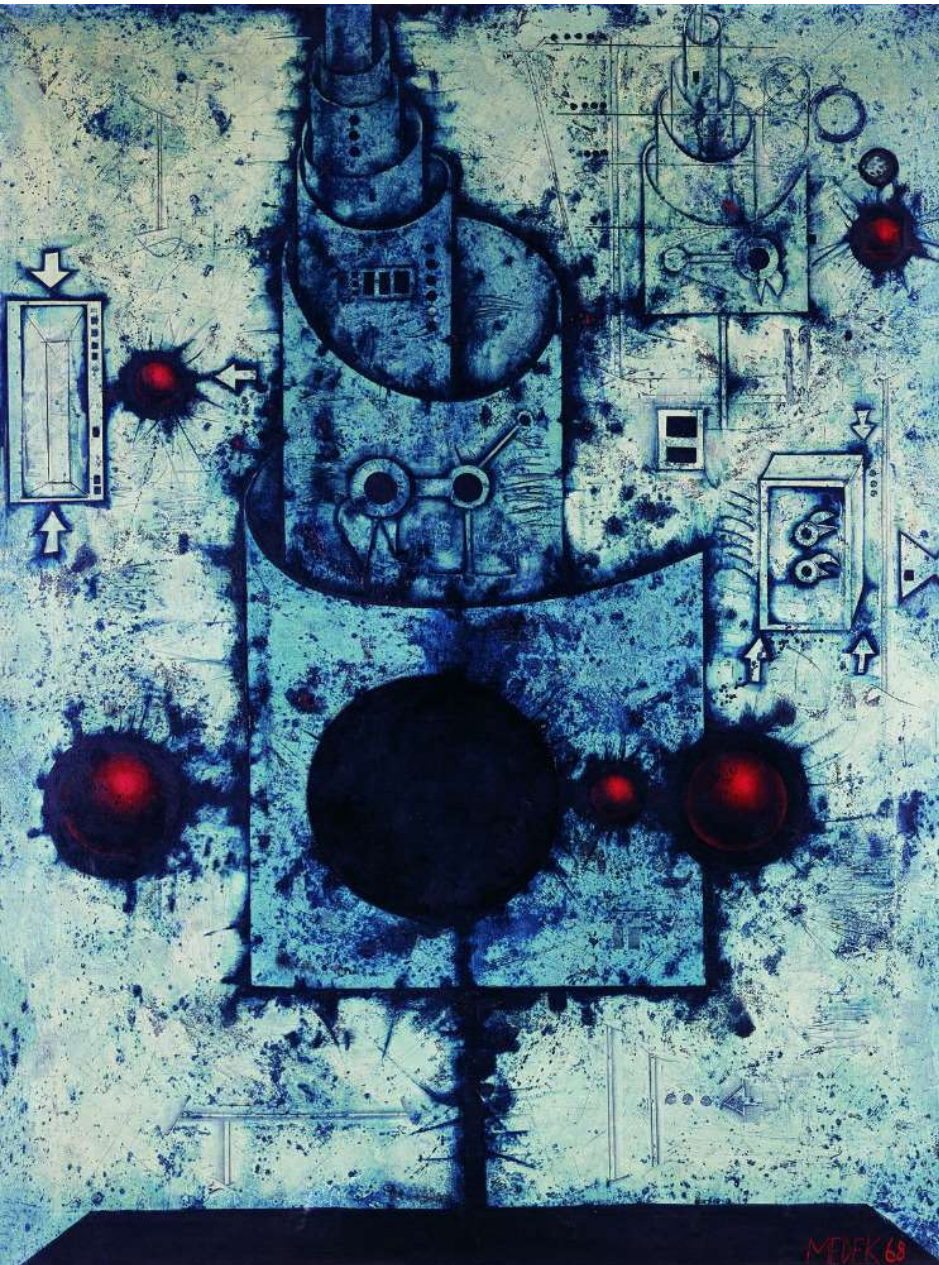

Resilience venkovské obce jakožto společenství

Kateřina Vyhnánková

Konference Regionální rozvoj mezi teorií a praxí
Masarykův ústav vyšších studií, Praha
19. 5. 2022

Mikuláš Medek. Stůl projektanta věží. 1968

Resilience znamená odolnost

- Schopnost čelit hrozbám, přestát krize.
- V regionálních vědách:
 - Resilience obce - zejména jako schopnost místních lidí čelit nepřízni přírody a vyrovnat se s následky katastrof.
- Resilience však není jen krizový management.

1. Obec je společenství

- Obec je především sociální útvar.
- Zákon o obcích: „*obec je územně samosprávným společenstvím občanů*“.

2. Rozvoj obce

- Rozvoj obce není jen věcí zlepšování životního komfortu.
- Je to otázka (úkol) zrání společenství obce.
- *„... lidí, kteří jsou si vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celku“* (preambule Ústavy ČR)
- k odpovědnosti za životní prostor a jeho budoucnost
- ke spravedlivé společnosti - odpovědnosti silnějších za slabší

3. Co je odolnost obce jakožto společenství?

- Odolnost je schopnost:
 - a. reagovat na změny – krizový management
 - b. přijmout změnu jako zdroj odolnosti, tj. připustit, že skutečnost nejsou stavy systému, ale je to dění. Dění natolik komplexní, že mu nelze zcela porozumět. Snažit se porozumět alespoň charakteru skutečnosti – pletivo akcí, reakcí a interakcí.
- Odolnost obce: vztahy, komunikace, hodnoty a postoje lidí a jejich jednání, o něž se pečuje dialogem

4. Jak lze společenství rozvíjet?

- Jak lze společenství rozvíjet? Posilovat? Jak lze zranění napomáhat?
- To je otázka jiného přístupu k managementu rozvoje obce.
- Otázka rozvoje nestojí:
 - Co nám tu chybí? Co tu chceme mít? (needs-based přístup k rozvoji)
 - Co umíme, můžeme, zvládneme? (asset-based komunitní přístup k rozvoji)
- Nýbrž stojí:
 - Kdo jsme, kam jdeme a co to pro to máme udělat?

5. Koncept integrovaného rozvoje obce

Cíle	Myšlenková východiska	Osa intervence	Dopady
Posilování místního společenství a základní hodnoty politiky a veřejné sféry	- Proměna porozumění skutečnosti: konkrescentní skutečnost obce - Vztah k budoucnosti (svoboda a odpovědnost, hodnoty) - Vztah k druhému (společenství, dialogický princip, zralá osobnost) - Integrita a celek (idea IRO)	- Komunitní platforma - Koordinační skupina lídrů jako jádro komunitní platformy - Program komunitní péče o kulturu a zdraví	➤ Více lidí v obci je ochotno se aktivně podílet na společném ➤ V obci jsou lepší vztahy, více důvěry a ochoty vzájemně si naslouchat
Nový přístup ke strategickému plánování a řízení rozvoje vedoucí k resilienci obce	- Teorie managementu konkrescentní skutečnosti - Péče o společenství (resp. komunitu) a význam společných hodnot jako východisko strategie a samotné realizace rozvojového programu	- Evaluace a inovace stávajícího programu rozvoje obce a komunitních aktivit v obci vůči IRO - Spolupráce veřejného a soukromého sektoru - Společné hledání vize obce a hodnot, které nás spojují	➤ Komunitní platforma je nositelem sdílené vize společné budoucnosti obce, která je východiskem pro rozvoj obce ➤ Obec lépe využívá vlastní zdroje a potenciál
Péče o slabší a lidi v křehké situaci jako výraz zralosti a soudržnosti společenství - a jako součást aktivní politiky obce	- Hodnota člověka. Člověk v úzkých není klient (vazal) - Zrušení pojetí „subjekt a objekt sociální politiky“ (jednostranné hledání potřeb, jednostranná pomoc) - Spravedlnost jako odpovědnost silnějších za slabší. Každý je v něčem slabší než druhý. Zranitelnost. - Dialogický přístup v péči. Obohacuje oba.	- Činnost komunitního koordinátora v obci v oblasti sociální politiky - Komunitní péče o děti a mládež; o seniory - Péče o sociálně a zdravotně znevýhodněné občany založené na case managementu a rodinných plánech	➤ Solidarita a ohled na slabší v obci ➤ Více lidem se dostává přiměřená a vítaná pomoc

6. Jak dál ? Moje východiska pro další bádání

Management konkrescentní skutečnosti - jako možnost pro rozvoj obce

Znamená rozšířit myšlení o obci o její ne-předmětné stránky (tzv. konkrescentní skutečnost)
v mezioborovém pohledu např.:

- Filosofický jako otázkou po charakteru skutečnosti a vztahu lidí k uskutečňování
- Ekonomický pohled na vliv formálních a neformálních institucí
- Psychologický a sociologický jako otázku vytváření komunit

Porozumění

Děkuji za pozornost

Mgr. Kateřina Vyhnánková
katerina.vyhnankova@ujep.cz

<https://ikm-communitas.cz/>

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

<https://www.fse.ujep.cz/cs/vyzkumna-centra/>

<https://geography.ujep.cz/cs/>

Grantová podpora

Příspěvek vznikl díky podpoře z projektu „IKM Communitas“, podpořeného z Operačního programu Zaměstnanost (č. CZ.03.3.X/0.0/0.0/17_082/0014037) a díky podpoře z interního grantu UJEP (č. UJEP-SGS-2021-45-010-2).